

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt VIII. Quid significet Euangelij locus, vbi scriptum est: Non quod intrat in os, coinquinat hominem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

CAPVT VIII.

Quid significet Euangelij locus, vbi scriptum est: Non quod intrat in os, coinquinat hominem.

QVO autem aiunt quidam, Matthæi locum vbi Matth. 23 scriptum legitur, Non quod intrat in os coinquinat hominem; non in eum sensum accipi debere, quasi cibus per seipsum non maculet; sed Dominum illis verbis ostendere voluisse quoddam initium future per ipsum libertatis: quæ esset in eo sita, ne inuiolabilem quandam, circa ciborum abstinentiam, necessitatem Ecclesiæ Pastores inducerent: hoc ergo quod ad eum scribitur modum, duplici mihi errore niti videtur. Primum enim, loci Euangelici non rectam habet intelligentiam. Deinde, præsupponit Christianæ libertati aduersari necessitatem quæ ex Lege sit, inuiolabilem circa cibos, aliasque res eiusmodi. Quod à vero longè esse alienum, cum possit ex ijs quæ dicta sunt haud difficulter intelligi: tum ex eo perspicitur peculiariter, quod primis hominibus ante lapsum, planè magna & iucunda fuerit libertas, plenior etiam ea, quam modò sumus per Christum assecuti. Et tamen non defuit tum inuiolabilis ex Lege necessitas abstinendi à certo cibi genere. Quem propterea cibum cum violata Lege sumpserunt, grauissimo scelere, & seipsum, & in seipsis genus etiam perdididerunt vniuersum. Nec enim Adamum cibus, inquit Augustinus Epistola 86. sed prohibitus cibus perdidit: & Esau nepotem sancti Abrahæ non esca, sed vsque ad contemptum sacramenti quod in primatu suo habuit, concupita esca damnauit. Nec verò est quod quisquam dicat, illam inuiolabilem necessitatem, ex diuina fuisse ortam Legge. Quid enim refert vnde orta sit, modò sit tamen inuiolabilis necessitas: & id quidem in eo genere rerum, vbi nulla talis esse iuxta hos debere videatur?

○ Nam

Nam si nihil obest libertati talis necessitas ex Dei mandato nata: neque oberit igitur, si orta sit ex mandato Episcopi, qui præcipit vice & auctoritate Dei, sicut non obest ea necessitas, quæ ex legibus oritur iustis Principum secularium, quibus non solum propter iram, verum etiam propter conscientiam, beatus Apostolus obediendum esse declarat. In ipsa verò verborum intelligentia hoc errari manifestum est, quod Christus Dominus, cum ait, Non quod intrat in os, coinquinat hominem; ostendere putetur eam in cibis capiendæ libertatem, quæ iam tum esset ipsius discipulis à Mosaicæ Lege, ex qua erat Iudæis inuiolabilis necessitas abstinendi à cibis quibusdam vt immundis, & ideo (vt volunt) seruitus: à qua suos discipulos esse liberos voluerit Seruator demonstrare. At qui non hoc Scribæ & Pharisei quæsierant: Quare discipuli tui transgrediuntur mandata Legis Moyse? non enim abstinere ab ijs cibis quos Lex decreuit immundos: sed, Quare, inquit, discipuli tui transgrediuntur traditiones seniorum? Non enim lauant manus suas cum panem manducant. Ex hac igitur interrogatione Phariseorum, cum ad eam à Christo responderetur, illa est orta sententia, quæ pro tuenda in cibis sumendis libertate profertur: Non quod intrat in os, coinquinat hominem, sed quod procedit ex ore, tanquam dixisset Christus, Hoc ego vos scrupulo, & hac seruitute libero, nullius omnino cibi sumptio propter aliquam legis inuiolabilem necessitatem inquinare vos potest. Verum hoc vt diceret, nihil ad rem de qua fuerat interrogatus, pertinebat: cum non ageretur de ciborum delectu, sed de manducando manibus illotis: neque ex Lege Dei, sed ex traditionibus seniorum ei quæstio moueretur. Ideoque è vestigio Christus illis ipsis traditionibus patrum suorum, quarum auctoritate discipulos Christi premi volebant, opponit Dei Legem: quam violare non dubitent,

rarent, suarum studio superstitionum. Quare & vos,
 inquit, transgredimini mandatum Dei, propter tradi-
 tionem vestram? Ac paulo post, traditionem eam, de
 qua fuerat nata questio, rejicit ad doctrinas & man-
 data hominum: quod de Mosaica Lege, quæ Dei Lex
 erat, fieri non potuit. Cumque eius responso fuissent
 scandalizati Pharisei, & hoc ei discipuli renuciassent;
 ille respondens, ait: Omnis plantatio quam non plan-
 tauit Pater meus cælestis, eradicabitur. Sinite illos; cæ-
 ci sunt, & duces cæcorum. Nūquid hîc dicturus quis-
 quam est, Mosaicæ Legis instituta de ciborum discrimi-
 mine, plantationem fuisse, quam non plantauerat Pa-
 ter cælestis? aut eos qui hoc secundum legem docerēt
 esse obseruandum, cæcos fuisse, cæcorum duces? Per-
 spicuum igitur est, nō illud dixisse Christum propter
 aliquam significandam ab inuolabili lege libertatē,
 quæ esse deberet in cibis sumendis; sed ad condem-
 nandam Pharisæicam superstitionem, cui deditū esse,
 miserabilis erat animæ seruitus. Docebant enim Pha-
 risæi, hominem inquinari eum qui non ante lotis ma-
 nibus manducasset. Quod ipsum Marcus explicans,
 Pharisei, inquit, nisi crebrò lauerint manus, nō man-
 ducant, & à foro nisi baptizentur, non comedunt:
 quòd sese nimirum inquinari contactu peccatorum
 arbitrarentur. Nam & propterea Simon leprosus apud
 Lucam negabat Christum esse Prophetā posse, quòd
 se contingi à muliere peccatrice pateretur, vnde eum
 necesse esset inquinari. Idcirco cum & ipse Christus
 inuitatus aliquando, non lotus accubisset, eamque
 ob causam esset reprehensus: responso suo palàm fe-
 cit, Phariseis hoc esse persuasum, crebra istiusmodi
 lotione ipsos acceptiores Deo, sanctioresque reddi:
 quæ persuasio quia summæ erat plena stultitiæ, cu-
 ramque habebat purgandi sui præposteram, ideo Chri-
 stus, Stulti, inquit, nōne qui fecit quod de foris est,
 o 2 etiam

580 DE CHRISTIANA LIBERTATE
etiam quod deintus est facit? Denique in Cana Galilæa sex legimus hydrias propositas fuisse aque plenas, iuxta purificationem Iudæorum, qua soliti erant in vno conuiuio manus frequenter abluere; non honestatis studio, sed profectò superstitione ducti, quam fuisse in illorum hominum genere maximã, qui plenius cognoscere uolet, legat Iosephum libro Antiquitatum decimo octauo, & libro secundo de bello Iudaico. item Epiphanium in hæresi Samaritarum, Herobaptistarum, Nazæorum, & Ebionitarum. Hanc igitur cæcæ superstitionis stultitiam conuellens Christus; respondet, verendum non esse ne quisquam manuum sordibus inquinetur, si foris manibus illotibus sumptur. Nam, si quæ, inquit, sordes manibus adherescunt, ac foris cum cibo sumuntur, illæ traiciuntur in ventrem, & in secessum emittuntur. Doctrina igitur hæc Christi, veram quidem nobis ostendit libertatem, sed quæ non esset in eo sita, ut nulla (quemadmodum isti uolunt) obstringeret inuolabilis ex Legge necessitas, alioqui nec iusti quos habuit uetus Testamentum, liberi fuere; falsum quæ erit, Vbi Spiritus Domini, ibi libertas. Verum in eo sitam ostendit Christianam libertatem, quod mens liberetur à superstitionis seruitute, cuius adhuc iugo, Iudæorum colla premebantur. Lex autem ieiunij bona & utilis, ab eaque potestate Ecclesiæ profecta, quam ipse Christus instituit, neque stultitia, neque superstitio est, nec quicquam habet simile eius quod est illis Evangelij uerbis reprehensum. Nam cum luculentissimis Scripturæ testimoniis ieiunia commendentur, ut accepta Deo, gratæque disciplina; quid stultitiæ aut superstitionis habere potest, quod certa ieiunandi tempora præfigantur? Est enim rationi & sanæ doctrinæ perquam consentaneum, ut id quod habet observationem salutarem, statim discernatur faciendum esse temporibus; non solum ut fiat

fiat ab omnibus quibus vtile est, plerisque alioqui, vt
 se habet infirmitas, neglecturis; vei ùm etiam vt con-
 formis, concordius & studiosius obseruetur in Re-
 publica Christiana: cuius magnum est ornamentum,
 ordinis paciſque pulchritudo. Hinc & post Moyſen
 inſtitutæ leges ſunt de ieiuniis quibusdam, ac Feſtis
 diebus. velut ea quæ Regina Heſter occasione ſancita
 eſt; & ea quam de Templi annua dedicatione celebrã-
 da, Machabeus introduxit; & quæ de Pſalmis Dauidi-
 cis decantandis, iuxta vniuſcuiusque diei ritum, aliſi-
 que rebus compluribus: De quibus admonuere nos
 diligenter Ireneus libro quarto, capite vigefimo quin-
 to, vigefimo ſexto, vigefimo ſeptimo, & Epiphanius
 hæreſi. Ptolomeitarum, & Auguſtinus libro ſecundo
 contra aduerſarium Legis & Prophetarum, capite pri-
 mo. Nec vnquam eiſmodi legibus caruit Eccleſia
 Chriſti, cùm conſtet obſervationem ieiunij quadra-
 geſimalis, quæ inter ceteras ieiunij leges facile præ-
 cipua eſt, celeberrimam ſemper fuiſſe, prin-
 cipalique Ec-
 cleſiæ tēporibus in veneratione habitam. Porro Chry-
 ſoſtomus ipſe, licet oſcitantī lectori videri poſſet di-
 cere Chriſtum hīc eieciſſe vniuerſam ciborum obſer-
 uationem Legalem: tamen penitiùs introſpectus, non
 aliud reperietur dicere, quàm damnaſſe Chriſtum ſu-
 perſtitioſam in cibis quibusdam reſpueñdis obſerua-
 tionem Iudæorum: quibus ea inſideret opinio, qua ci-
 bos quosdam naturā ſua immundos eſſe cenſerent.
 Vniuerſus, inquit, Iudaismus, ciborum obſervatione
 continetur: quo reſutato, facile reſutatur totus. Quid
 autem eſt reſutare Iudaismus? an vmbra ſuccedere
 veritatem? minimè id quidem; ſed tum reſutatur Iu-
 daismus, cùm Iudaizantium aperiuntur ac reuincun-
 tur errores. Lex autem Dei per Moyſen data, certam
 ciborum obſervationem præſcribens, errore profectò
 caruit, neque ergo debuit reſutari. Chryſoſtomū verò

582 DE CHRISTIANA LIBERTATE
sententiam: videre licebit, luculenter admodum ex-
pressam, apud Euthymiū in caput Matthæi decimum
quintum. Quamuis & ipse Chrysoſtomus scribens in
caput decimum quartum Epistolæ ad Romanos, & in
primum epistolæ ad Titum, aperte tradat, docuisse Iu-
dæos, quosdam cibos naturaliter immundos, eoq. no-
mine prohibitos, quòd hominem coram Deo redde-
rent inquinatum: cùm, sicuti verissimè dicit Auguſti-
nus in suis Confessionibus, non immunditia obſoni-
sed solius immunditia cupiditatis, timenda sit. Ideoq.
in Psalmum decimum scribens, dicit, productis ex
Euangelio Domini verbis, iustum à ciborum disce-
nendorum superstitione muniri.

Lib. 10. ca. 31.

CAPVT IX.

*Sine Christiana libertati contrarium, si ad ceremoniarum
obseruationem conscientia adstringantur.*

AD DIT Calvinus, hinc comprehendi omnes li-
beræ obseruationis ceremonias, ne qua necessi-
tate ad eas obseruandas conscientia adstringantur:
sed earum vsum, Dei beneficio, sibi ad ædificationem
subiectum esse meminerint.] Vbi quæro, quas libera
obseruationis ceremonias dicat. Si enim intelliguntur
ex liberam obseruationem habere, quæ nullo neque
diuino, neque Ecclesiastico præcepto, neque vlla om-
nino iusta lege, aut cõsuetudine requirantur: in aperto
est, ad eiusmodi ceremoniarum obseruationem nulla
necessitate conscientias fidelium obligari. At si libera
obseruationes intelliguntur esse, quas nullum requirit
expressum Dei præceptum; in ceteris ergo ceremoniis
Ecclesiæ auctoritas consuetudoque populi Christiani
contemnenda ostenditur, prætextu Christianæ libe-
tatis. Si enim in illis obseruandis, præcipienti Ecclesiæ
parendum est; fieri non potest vt conscientia minime
adstringatur.